

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010118
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Ľupták, PhD., MBA
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6124010118.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Štefana Nováka, LL.M., v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. 23. 03. 1994 v Krupine, na neverejnom zasadnutí dňa 4. júna 2024, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7PP/6/2024 zo dňa 26. 03. 2024, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 7PP/6/2024 zo dňa 26.03.2024, senát Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného A. B., o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/147/2013 zo dňa 24. 03. 2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/147/2013 zo dňa 29. 03. 2017 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov, rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1T/127/2014 zo dňa 19. 03. 2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1T/127/2014 zo dňa 19. 04. 2017 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5Tos/59/2017 zo dňa 13. 06. 2017 o premene trestu povinnej práce a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 101 (stojeden) dní, rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/57/2017 zo dňa 09. 06. 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To89/2017 zo dňa 06. 09. 2017 v trvaní 4 (štyroch) rokov a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/119/2018 zo dňa 09. 01. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/94/2019 zo dňa 06. 11. 2019 v trvaní 24 (dvadsiatich) štyroch mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom dňa 26. 03. 2024 sťažnosť, ktorú bližšie zdôvodnil podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 02. 04. 2024. V písomných dôvodoch sťažnosti v podstate dôvodil, že spĺňa tak formálne, ako aj materiálne podmienky na podmienené prepustenie, pritom akcentoval, že nebol ani raz disciplinárne potrestaný. Uviedol, že vo výkone trestu je aktuálne 8 rokov, nikdy nebol podmienenčne prepustený a vo výkone trestu odňatia slobody so zaradením so stredným stupňom stráženia je prvý krát. Žiadal, aby mu bola poskytnutá šanca na nový začiatok, a preto žiadal, aby bolo napadnuté uznesenie prvostupňového súdu zrušené a vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podľa § 192 ods. 1/ Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná, pretože u neho neboli splnené zákonné podmienky vyžadované ustanovením § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že A. B. aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/147/2013 zo dňa 24. 03. 2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/147/2013 zo dňa 29. 03. 2017 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov, rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1T/127/2014 zo dňa 19. 03. 2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1T/127/2014 zo dňa 19. 04. 2017 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5Tos/59/2017 zo dňa 13. 06. 2017 o premene trestu povinnej práce a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 101 (stojedem) dní, rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/57/2017 zo dňa 09. 06. 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/89/2017 zo dňa 06. 09. 2017 v trvaní 4 (štyroch) rokov a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5T/119/2018 zo dňa 09. 01. 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/94/2019 zo dňa 06. 11. 2019 v trvaní 24 (dvadsiatich) štyroch mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Dňa 05. 02. 2024 bola okresnému súdu doručená žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o ktorej prvostupňový súd rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Okresný súd, pri dôslednom dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva odsúdeného na obhajobu, rozhodol na verejnom zasadnutí v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v ust. § 176 ods. 2/ Tr. por., prejednávaneému prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič vyčítať. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenie je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

V rámci teoretického exkurzu krajský súd uvádza, že pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení, vychádzajúc z ust. § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák., musí súd zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu - plnením svojich povinností preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Je potrebné akcentovať, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode pred vykonaním celého trestu. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na

základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel dovedy vykonaného trestu odňatia slobody, teda aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

Formálnu podmienku pre podmienené prepustenie odsúdený splnil dňa 16. 11. 2023.

Pokiaľ však ide o materiálne podmienky, tieto podľa zistení krajského súdu neboli úplne splnené, pretože odsúdený plnením svojich povinností počas výkonu trestu iba čiastočne preukázal potrebné polepšenie, keď bol 4 krát disciplinárne odmenený pochvalou za aktívnu účasť na alternatívnom zaobchádzaní s drogovými závislými osobami, v troch prípadoch pochvalou za činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného, čo možno považovať za prejav polepšenia, avšak časť tejto podmienky nie je možné považovať za úplne splnenú, keďže zo správania odsúdeného počas výkonu trestu splnenie materiálnych podmienok nevyplýva, a to práve s poukazom na skutočnosť, že plnenie povinností a dodržiavanie zákazov malo u neho kolísavý charakter, pričom v pedagogickej dokumentácii boli príslušníkmi zboru evidované viaceré negatíva. Navyše je potrebné akcentovať, že dňa 08. 03. 2023 bol vyradený z ostatného pracoviska, z dôvodu požitia alkoholu v práci. Je možné síce prisvedčiť, že odsúdený bol počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody aj kladne hodnotený za dodržiavanie disciplíny a plnenie povinností, avšak ako správne uviedol prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, k uvedeným odmenám došlo v priebehu siedmich rokov, preto celkovo možno uzavrieť, že plnením svojich povinností počas výkonu trestu nepreukázal potrebné polepšenie. Súčasne pokiaľ ide o materiálne podmienky, nie je možné vysloviť predpoklad, že v budúcnosti odsúdený povedie riadny život.

Očakávanie, že odsúdený povedie riadny život, ako jedna z materiálnych podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia vo výkone trestu, ale aj jeho predchádzajúceho spôsobu života, vrátane jeho trestnej činnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, a tiež je potrebné prihliadnúť aj na účel trestu. Pokiaľ ide o materiálnu podmienku na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, teda očakávanie, že odsúdený povedie riadny život tak, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktoré je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu, povedie riadny život t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnou podmienkou možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedeného v bode 1/ skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Aj podľa zistení krajského súdu bol ďalší výkon trestu odňatia slobody odsúdeným potrebný, a to predovšetkým aj z toho dôvodu, aby bol naplnený reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život. Z odpisu registra trestov odsúdeného totiž vyplýva, že tento sa v minulosti dostal opakovane do rozporu so zákonom, a to za rôznorodú, prevažne úmyselnú trestnú činnosť (odsúdený má až 8 záznamov v odpise registra trestov). Doposiaľ uložené tresty sa u neho evidentne minuli účinkom a nevzal si z nich žiadne ponaučenie, keďže s odstupom času doposiaľ vždy pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Navyše trest vykonáva v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, čo tiež zodpovedá stavu jeho prevýchovy. Krajský súd nemal za dostatočne preukázané, či správanie resp. plnenie povinností odsúdeného vo výkone trestu je iba vonkajším prejavom adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu, alebo skutočne ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že v budúcnosti bude viesť riadny život, a preto je u neho nateraz ďalší výkon trestu dôvodný. V prípade odsúdeného ide o kriminálne narušenejšiu osobu, u ktorej podľa úsudku krajského súdu nedošlo k náprave po vykonaní ostatných trestov. Uvedené skutočnosti nesvedčia o dostatočnom vnútornom prerode odsúdeného v tom zmysle, že by preukázal polepšenie a bolo by od neho dôvodné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že odsúdený počas výkonu trestu nepreukázal potrebné polepšenie, pričom s poukazom na opakované páchanie trestnej činnosti, vysoké riziko recidívy trestnej činnosti, sa jeho resocializačná prognóza javí ako nepriaznivá, a súčasne v súčasnosti nie je možné vysloviť reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život, preto je u neho ďalší výkon trestu odňatia slobody dôvodný. Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie uznesenia okresným súdom. Na tomto mieste

nadriadený súd pripomína, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu, a preto nadriadený súd v podrobnostiach poukazuje na dostatočné odôvodnenie uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré si v plnom rozsahu osvojuje.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Krajský súd reagujúc na sťažnostné námietky odsúdeného zdôrazňuje, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. uznesenie zo dňa 12. augusta 2015, sp. zn. 3 Urtost 3/2015, zo dňa 10. septembra 2014, sp. zn. 1 Tost 19/2015, zo dňa 25. februára 2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, zo dňa 24. septembra 2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, zo dňa 7. apríla 2016, sp. zn. 5 Urtost 2/2016), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom, ktorý je vyslovený s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, a pri ktorom je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti. Takouto okolnosťou sú aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Isteže nemožno paušálne dospieť k záveru, že u viacnásobných recidivistov už podmienené prepustenie z výkonu trestu a priori neprípadá do úvahy. Faktom ale je, že s ohľadom na ich kriminálnu minulosť, bude splnenie materiálnej podmienky (o ich polepšení a nízkeho rizika recidívy) skôr výnimočné, ako bežné (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.05.2017, sp. zn. 5 Urtost 3/2017).

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti preto senát krajského súdu sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaným ustanovením zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.